

**Asaggawar wa n akal ɛn Jafon
Wa yɛdahalan ikalan.**

**Sarwis wa n Minister tan
Agayak**

Tɔgare fel cicit n akaras ɛn gorasan
wi n sahel (EDOS) day Addawlat ɛn Niger.

**ɔlkɛttɔ ɔn tɔgare ta tɔgɛt fel ɔʃʃɛyɛl n eddan
d ɛsɛggɛr n ɛddabaratan n ɛgagz ɛn mutag
(PVO)**

Wan kel amini

Sebtembɔr 2007

Asaggawwar wa n akal ɛn Jafon wan irrizɔy wan

Dalen (J.Green).

ɔlkɛttɔ wa yɛktɔbtu asaggwar ɛn sarwis Wa n ADA.

Tanamarak

Udum

Sattemal n ðlkøttab.....	3
I. Deran d awas ðššøgad ðlkøttab.....	4
II. äsøggør n äddabaratan n äggaz øn mutag	5
III. Agamäy n azrøf.....	15
IV.Eddan d äsøggør n n ðššøgølan wøn äddabaratan n äggaz øn mutag.....	16

Sattemal n əlkəttab

Əlkəttab ən təyəre ta təgät fel əşşəyələ n eddan d əsəggər n əddabaran n əggaz ən mutag yamos əlkəttab yəgän day deren ən muzaran tanumurak ta n mutag tan təyəre. Kel – amini yamos- asän uzuk ad-əssəlmudän yi əmaşyalan ən mutag wi yəgguwarnən dəy ayrəm. Day ənki , yəhur as əfragän ad- səssəxen masnaten cəlmadän day təyəre. Əlkəttab wa ahanät – tu tarrayen əd əddabaran ci s itəlnät day magradan wə n təyəre tan kel – imini.

Əlkəttab wa yəla təmfə tagget yi wi yəşəqqalnən day mutag.

I. Deran d awas ɔʃʃəgad ɔlkəttab.

ɔlkəttab ən täyare ta təgät fel ɔʃʃəyal n eddan d əsəggər n äddabaratan n äggaz ən mutag yamos ɔlkəttab yarän addussukməɓ deraman ɔmosnən:

- Asɔlmɔd i kel – amini asəssəgri n ɔsmawan wən :

- asəfrəd
- ɔgən äddabaratan ; +
- ɔʃʃəyal
- Taddant
- asəggər
- Agamäy d äggaz n azrəf

- Asəlməd n asəyal s ilalan n əgən äddabaratan, əʃʃəyal, taddant, əd asəggər day äggaz ən mutag.

Awas ɔʃʃəgad ɔlkəttab yamos:

- Äddabaratan ci n ɔlxəsab, d azuzur d agamäy n ɔsəmmugal i cumuyutar yəqqəlas ograñ – tanat imuzaran tanumunak ta n əmaʃyalan ən mutag ;
- Tarrayan ci n asəyten äddabaratan n äggaz ən mutag əssanän – tanat imuzaran ən tanumurak;
- Imuzaran ən tanumurak ograñ ilalan wə n addan d əsəggər n äddabaratan.
- Yamos as əfragän agamay n uruzuyan n azruf d imutal wən tanumurak – nasän.

II. Āsəggər n āddabaratan n āggaz ən mutag

Kel amini afrān ǝššəyəl s isəstan imosren:

1) Ma tamos almaynat n āsəggər n āddabaratan n āggaz ən mutag?

Kel amini ayyin aylak ussuylān , dəy ənki yəməl – asān as:

ǝššəyəl n asəfrəd n imutal yamos arat igamayān, yəsənumənnikān šiyrad d uruzuyan n ǝmašyalan fel ādagən ǝššəyəlān meda əsəmmugəlān šiuyutar d agrawən tənfa tagget.

2) Mafel ǝmuzaran tanumurak tan ǝššəyəl ən mutag as arān āddabarat ta n āggaz ən mutag ?

Kel amini ayyin aylak ussuylān, dəy ǝnki yəməl – asān as:

yəfrag ad - ǝqqəlās imutal ilān šiuyutar. yəzzuwat ad ammagal-nat day alwaq ǝyan da , dəy adi kundaba āddabarat. ǝššəyəl n asəfrəd n imutal yəsasaggu ad - ǝgrunāt āddabaratan ci za itawaggənən, ilalan n ǝššəyəl, aylak d azruf fel asəmməgər ən šiuyutar ci tawanaynən.

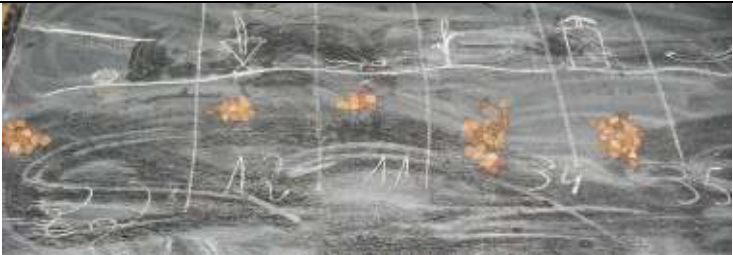
Kul awa fel ad yətuwassən «maymos », «awa za yətawaggən », « mafel »,« əs masər»,«əmmuk mawa a za yətawaggu », «alwaq mawwa» d «alwaqqan wi zā yəkkəl.»

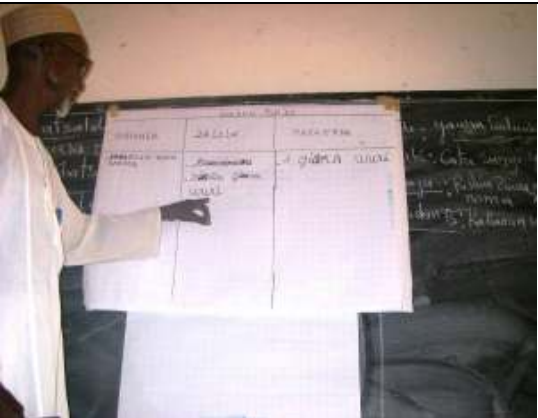

yə sasaggu ad ituwəgrun əsalan n affar d ayard n ǝššəyəl.

Kel amini āssaglən ǝššəyəl – nasān wa n āsəggər n āddabaratan n āggaz ən mutag əs tarrayen imosnən:

Ɗmmuk wan ăddabaratan n ăggaz Ɗn mutag

	Tarrayen	Ɗmmuk n amini
	<p><u>Tarrayt tan 1</u>: amini wan tehakken salan yi amanokalan. As Ɗssaslamăn ,imuzaran Ǝn tanumurak tan maşyalan Ǝn mutag imilăn yi amanokal d ayalakan-nes deran wƎn tăyare. dĂy Ǝnki Ɗssabdidăn ijil wan amini wa maqqaran.</p> <p><u>ƎnkƊd</u>:imuzaran Ǝn tanumurak ad ƊsƎnfƎrƎnăn ijil d alwaq was aytedĂm ƊggotnƎn ad daşin.yĂqqĂlas kuma edag Ǝn tegawert yewad.</p>	<p>Amini n asaggawar Ǝntane d amanokal</p>
	<p><u>Tarrayt tan 2</u>: asĂssĂgri n Ǝmaşyalan. yĂhur as imuzaran Ǝn tanumurak Ǝn maşyalan ad daşin amini fel adduniyăn kud Ɗsugguwar ewadăn Ăd fel asƊftĂy n kel amini. Ǝmilăn deran n amini.Tolas awiyăn-du isalan fel ăggaz Ǝn mutag,yĂmĂl yi Ɗmaşyalan as ăggaz Ǝn mutag yamĂs arĂt yenayan fel cicitƎn mutag (imawayan n aman) Ăd tunfa ta za yitawaggĂt Ǝs mutag.</p> <p>Asaggawar ad Ăgijij fel anuttuf Ăd mutag.</p>	<p>Amini wa maqqaran wa yazzaran</p>

	Tarrayen	Ɗmmuk n amini
	<p>Tarrayt tan 3: Emel ən šimuyutar day tagayt n Ɗššəyəl. day amini wa maggaran.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) masnat ən Ɗššəyəlän wi tawaggänən əs urruzuyan ən maşyalan day tagayt n Ɗššəyəl. Ɗššəyəlän win olay – nin yihur ad əktəbän fel assullum wa maqqaran mey fel amadal. 2) Masnat d asənnəfrən ən šumuyutar day Ɗššəyəlän əs citbəqqa ən tidawaten day tagayt n Ɗššəyəl. 	<p>Amini wa Maqqaran Wa yazzaran</p>
	<p>Tarrayt tan 4: Imilan n Ɗmaşyalan wi tawaggänən əd šimuyutar day Ɗnimikkilan n aytedum. Ɗššəyəlän wi tawaggänən əd šimuyutar ci n tagayen n Ɗššəyəl ad Ɗkətəb – nat fel asullum wa maqqaran mey fel amadal day misarayan. Šimuyutar kul ad Ɗkətəb – nat fel tukurut iyyad – da. As imalan Taggayan n əššəyəl, imuzarən tagayt iyyat yəssuyul awaytawannän fel ad əniyän kud aytedum ogran.</p>	<p>Amini wa maqqaran wa yazzaran</p>
	<p>Tarrayt tan 5: Asimmisiri n šimuyutar Awedum kul yahan amini, ad əgru karad adyayan (mey ciflawen, mey tabalt) yasansen yur tamayatir tas yoggäs tofenat.</p> <p>Agru : Ɗget n adyayan yogda d əgetən šimuyutar ci n maşyalan. Tolas əššudinän adyayan fel ad Ɗssənän šimuyutar ci n azzarnən. Imuzaran ən tanumurak Ɗmilän iket n adyayan win tamayatirt.</p>	<p>Amini wa maqqaran wa yazzaran</p>

	Tarrayen	ɔmmuk n amini
	<p>Tarrayt tan 6: imuzaran ɛn tanumunak tan maššayalan ɛn mutag ad simmisiriyɛn imiglan ɛn šimuyutar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) masnat n iddililan d anayan wi n šimuyutar (šaššela wan 3 ɛd wan 4). 2) Masnat n imiglan šin du sammasarayɛn aytedum arɛnɛn cicit n akal. 	<p>Amini n imuzaran ɛn tanumunak</p>
	<p>Tarrayt tan 7: Kel asaggawar ad simmisiriyan imiglan ɛn šimuyutar (šeššela wan 5). Zimmizləy isummuglan win nas ɛfragɛn kel ayrɛm igi n – nasɛn amarda ɛs ciyuwrad – nasɛn day wi n arɛn – nin tadhult. ɔkɛtɛbɛt imiglan wis imaššayalan ɛfragɛn igi n – nasɛn fel ɛsɛggɛr n ɛddabaratan n ɛggaz ɛn mutag.</p>	<p>Amini n Imuzaran ɔn tanumunak.</p>
	<p>Tarrayt tan 8: imuzaran ɛn tanumunak tan maššayalan ad ɔsɛggɛrɛn ɛddabaratan n ɛggaz n mutag. Ad imilan ɔššɛyɛlan wi n za itawaggɛn, d alwaq,arɛt wa za ibizan,ɛd wa yihakkɛn azrɛf, ɛd wa yazzaran n ɔššɛyɛlan ɛd muzaran taddant ɛn ɔššɛyɛlan wi yazzarnɛn. Addabarat tan asittiddi yɛhur attatanwaggu day addabaratan n ɛggaz ɛn mutag.</p> <p>Agaru: urruzayan n ɔššɛyɛl imosan azrɛf, ilalan n ɔššɛyɛl wi za affɛn ɔmaššayalan, dɛy adi asaggawar yadɔntɛn fel asɛssɛggɛn ɔššɛyɛlan wi n ɛfranɛn.</p>	<p>Amini n imuzaran ɛn tanumunak</p>

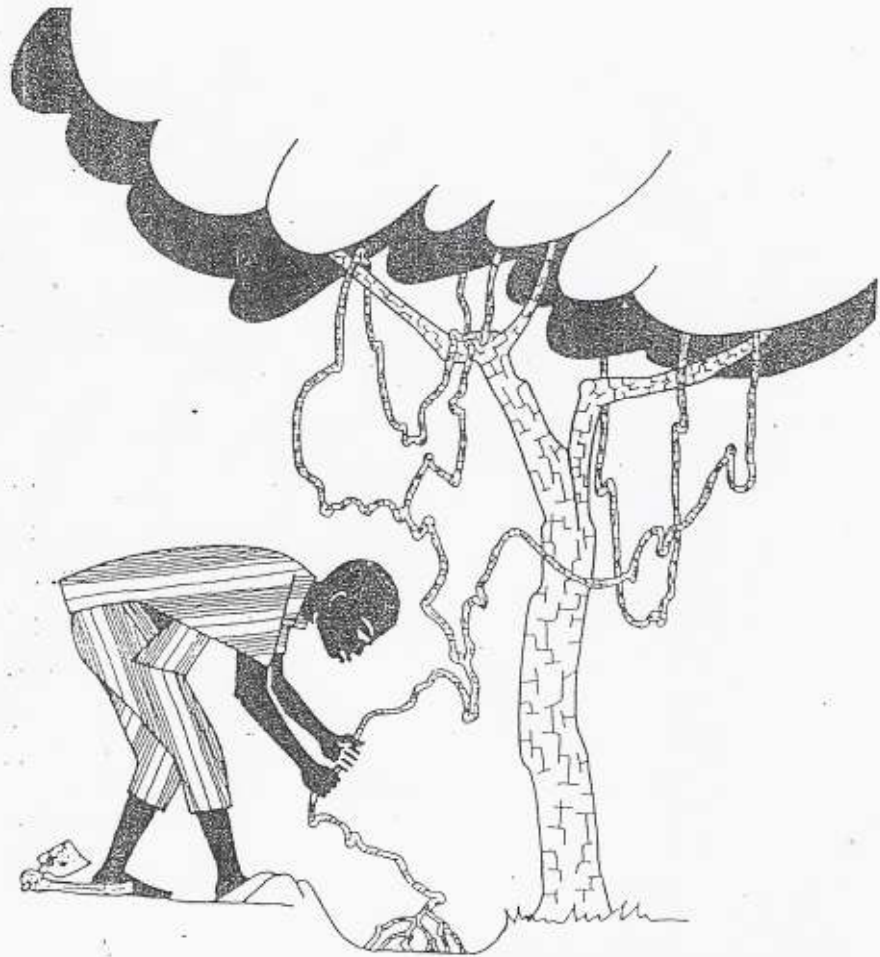
	Tarraven	Ɗimmuk n amini
	<p><u>Tarrayt tan 9</u>: Aɣaman n ăddabaratan n ăggaz ɛn mutag day amini wa maqqaran.</p> <p>Amosan :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Emel n ăddabaratan n ăggaz ɛn mutag. - Masnat Ɗn tinaden n aytedum. - saskerăt mizas. - Asittiddi n ăddabaratan n ăggaz ɛn mutag. 	<p>Amini wa maqqaran wan 2</p>
	<p><u>Tarrayt tan 10</u>: Ɖššəɣəlan.</p> <p>Asinnimənnək n əmaşɣalan kul wi n imutal day addabaratan n ăggaz ɛn mutag yɔhur ad amôs deran aytedum.</p>	<p>—</p>

	Tarrayen	Ɗmmuk n amini																																																												
<p><i>Exemple d'une page de cahier de caisse (page nouvelle chaque début de mois)</i></p> <p style="text-align: right;">page 1</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>N°</th> <th>Date</th> <th>LIBELLE</th> <th>Entree</th> <th>Sortie</th> <th>Solde</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>5/11/06</td> <td>Versement cotisations</td> <td>1 900^F</td> <td></td> <td>1 900^F</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>12/11/06</td> <td>Versement cotisations</td> <td>500^F</td> <td></td> <td>2 200^F</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>19/11/06</td> <td>Versement cotisations</td> <td>1 000^F</td> <td></td> <td>3 200^F</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>20/11/06</td> <td>Achat un cahier + un bic</td> <td></td> <td>600^F</td> <td>2 800^F</td> </tr> <tr> <td>5</td> <td>26/11/06</td> <td>Versement cotisations</td> <td>1 000^F</td> <td></td> <td>3 800^F</td> </tr> <tr> <td>6</td> <td>30/11/06</td> <td>Versement cotisations</td> <td>2 800^F</td> <td></td> <td>6 600^F</td> </tr> <tr> <td>7</td> <td>"</td> <td>Achat d'un ordinateur portable</td> <td></td> <td>5 000^F</td> <td>1 600^F</td> </tr> <tr> <td>8</td> <td>"</td> <td>Achat de 10 balais</td> <td></td> <td>1 000^F</td> <td>600^F</td> </tr> <tr> <td>9</td> <td>"</td> <td>Don de Elhadj Maï Koudh</td> <td>10 000^F</td> <td></td> <td>10 600^F</td> </tr> </tbody> </table>	N°	Date	LIBELLE	Entree	Sortie	Solde	1	5/11/06	Versement cotisations	1 900 ^F		1 900 ^F	2	12/11/06	Versement cotisations	500 ^F		2 200 ^F	3	19/11/06	Versement cotisations	1 000 ^F		3 200 ^F	4	20/11/06	Achat un cahier + un bic		600 ^F	2 800 ^F	5	26/11/06	Versement cotisations	1 000 ^F		3 800 ^F	6	30/11/06	Versement cotisations	2 800 ^F		6 600 ^F	7	"	Achat d'un ordinateur portable		5 000 ^F	1 600 ^F	8	"	Achat de 10 balais		1 000 ^F	600 ^F	9	"	Don de Elhadj Maï Koudh	10 000 ^F		10 600 ^F	<p>Tarrayt tan 11: urruzuy n akal kul yəhur ad itawaggu medan – net.</p>	<p>–</p>
N°	Date	LIBELLE	Entree	Sortie	Solde																																																									
1	5/11/06	Versement cotisations	1 900 ^F		1 900 ^F																																																									
2	12/11/06	Versement cotisations	500 ^F		2 200 ^F																																																									
3	19/11/06	Versement cotisations	1 000 ^F		3 200 ^F																																																									
4	20/11/06	Achat un cahier + un bic		600 ^F	2 800 ^F																																																									
5	26/11/06	Versement cotisations	1 000 ^F		3 800 ^F																																																									
6	30/11/06	Versement cotisations	2 800 ^F		6 600 ^F																																																									
7	"	Achat d'un ordinateur portable		5 000 ^F	1 600 ^F																																																									
8	"	Achat de 10 balais		1 000 ^F	600 ^F																																																									
9	"	Don de Elhadj Maï Koudh	10 000 ^F		10 600 ^F																																																									
	<p>Tarrayt tan 12: Taddant n Ɗššəyəlän šimazayen šiyad day adabaratan n äggaz ən mutag. Taddant ən šimazayen šiyad tƊssasägggu imuzaran n asaggawar ad Ɗssənän taklen Ɗššəyəlän day addabaratan n äggaz ən mutag.</p>	<p>Amini n imuzaran n asaggawar</p>																																																												
	<p>Tarrayt tan 13 : Emel n awa d - əzrayan day Ɗššəyəl wan awatay wan cicit n akal day amini wa maqqaran.</p>	<p>Amini wa maqqaran wan awatay</p>																																																												

Ɖlmisal n ăddabaran n awatay tan ăggaz ən mutag day ayrum ən Garu awatay wan 2008

N°	Ɖššəyəlän	Taggayen n Ɖššəyəlän	Imuzaran	Imuzaran ən taddant	alwaq	Ɖddukud	Wa yəhakkən azrəf
1	Anuminnik n aytedum fel ăggaz n imawayan n aman	1.asəssəgri n aytedum - wa išimišidiwan aytedum. 2. ilalan n Ɖššəyəl: - Awedum kul addawiy teyert tan dirrat meɣ ta məqqərat - inazzän n iššin Felutan - Ufad n əkkəz felutan Inazzän Ɖn bərwet iyyadda. - ufad ən sanatə bərwetan. - aman -Gôro. 3..Ɖššəyəl.	Frezidan n asaggawar	wa za igən taddant n Ɖššəyəlän CES/DRS wan asaggawar	tallit tan janbiye tallit tan janbiye ger tallit tan janbiye d tan abril.	asamašadaw n aytedum ila 500F har 4 ayruman = 2000F. Felu=2500X2= 5000F bərwet : 25000F gôro=2000F	awaddewayan aytedum əd wan Ɖššəyəl nasən as Ɖnamannakan
	Taggyt n iket					<u>34000F</u>	
2							
	Taggyt n iket						
3							
	iket					197500F	
	Wa wər nəyseb. (5 meɣ 10%).					19750F	
	Iket					217250 CFA	iket n mašyalan: 500F awad deway akkiyan: 435 CFA

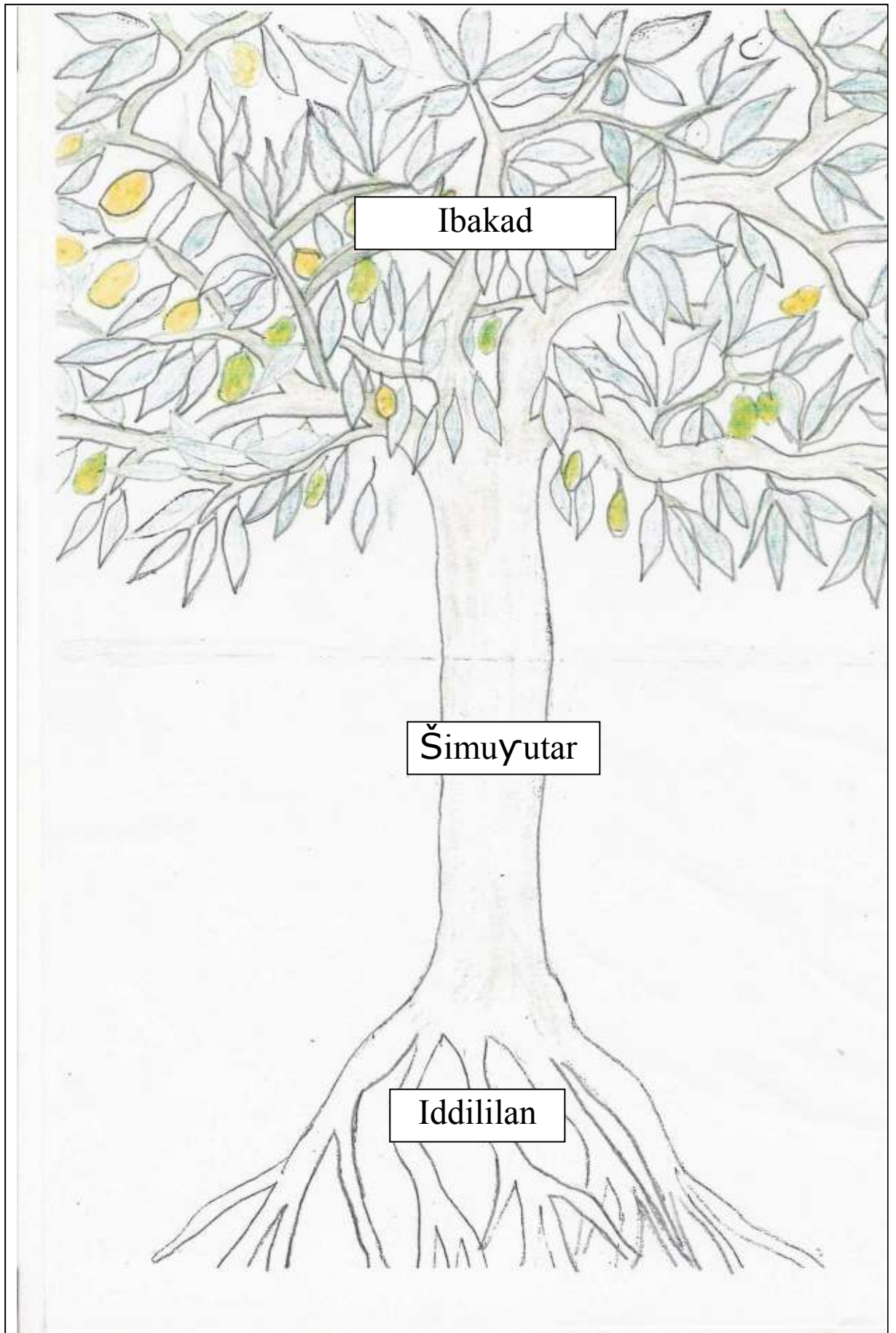
Source: "Pour une pédagogie de l'autopromotion communautaire". Nouvelle édition pour les animateurs villageois. GRAAP – DP : 785 Bobodioulasso Burkina, janvier 1992.

Si tu coupes un bout de liane sans arracher les racines, elle continue à s'étendre.

Image N° 3

17

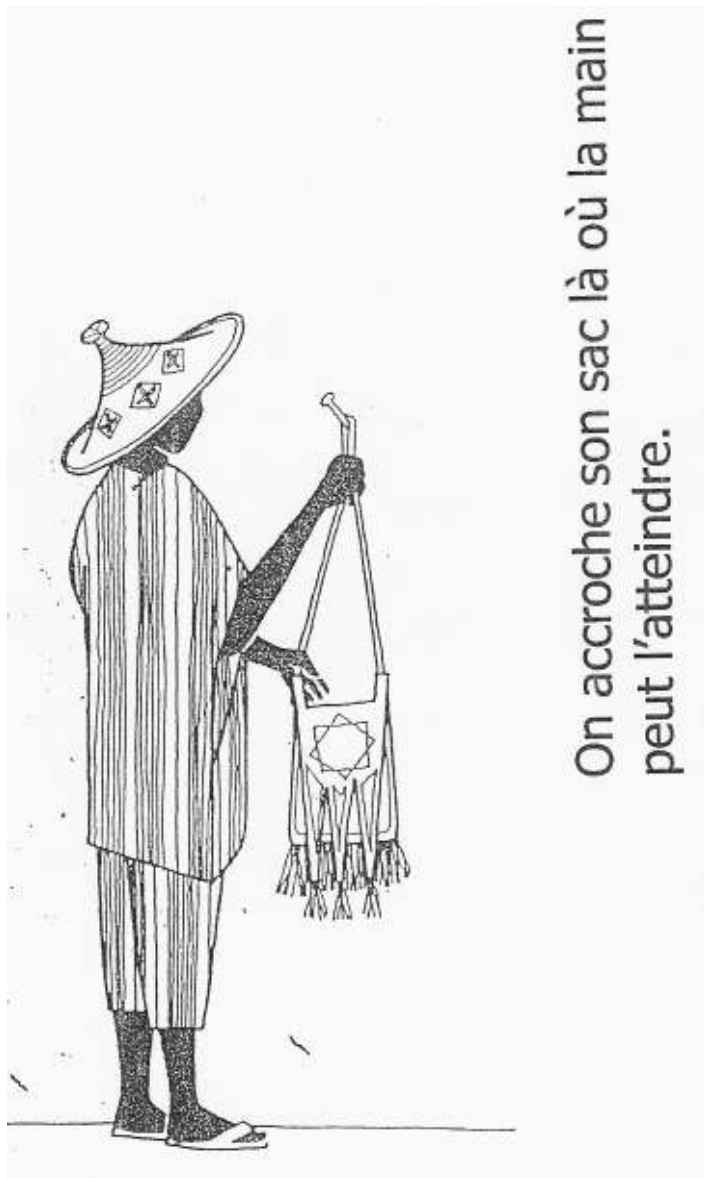

Ibakad

Šimuyutar

Iddililan

Source: "Pour une pédagogie de l'autopromotion communautaire". Nouvelle édition pour les animateurs villageois. GRAAP – DP : 785 Bobodioulasso Burkina, janvier 1992.
Ɔfus wɛr dɛd- itkɛt ar aw isɛnsa

ŠaŠŠelan wan 5

III- Agamay n azrəf

Azrəf wa yitiwarān fel igi n ɔ̄ssəyəlān wən äddabaratan n äggaz ən mutag yəgarāw day:

- awad dewayan ɔ̄maşyālan wa yɔ̄ssəbdad amini wa maqqaran ;
- Arät wa za yətahakkən faw fel igi n ɔ̄ssəyəl mey ɔ̄ssəyəlān day äddabaratan n äggaz ən mutag;
- Arät wa za affən muzaran n asaggawar əs mannanan;
- Awa za affən wi yagganin dama;
- Arät wa za affən kel ayrum.
- Arät wa za affən samaritan, tidoden, imagyakan, imadanan;, wi yəşaqqalān əs fassan, əd wiyad.
- azrəf wazzu tuwisəhişşəlān yi əmaşşayālan əd imuzaran n asaggawar day amini wa maqqaran.
- Azrəf wafel wur towagga masnat mey əs turudawt n amanokal ad itawaggu= agamay, iminiyan, tanbola, addalan, addalan ən balo d wiyad wis yətiwahakka iznən ad itawaggən.
- Animunnik ən kel ayrum fel cicit – nasān.
- Cugas ci n igayakān aytedum inimannaknən fel ad əffukān urruzuy di day asusu – nasān wan asggawar ən maşyālan .

Azruf wa yəgrawān ad itawasansu day asaggawar. Dəy inki, ad išşudinān azruf fel äggaz ən tanumurak tolayat.

Asaggawar adalu ɔ̄lkətaban imôs – nin =

- ɔ̄lkətab n asusu,
- ɔ̄lkətab n awa za yətahakkən
- ɔ̄d ɔ̄lkətab wa n asənsi.

dəffər ɔ̄lkətaban wi n da , asaggawar ad sassān alwaqqan wiyyad d ayarad n awatay ɔ̄salan n ɔ̄lxisab yi imuzaran ɔ̄n maşyālan day amini wa maqqaran fel ad ɔ̄ssinān arät wa za igən s azrəf.

IV. Eddan d  s gg r n      lan w n  ddabaratan n  ggaz  n mutag.

Asaggawar  n ma  ayalan yasaknu  e  ela wan 6 d alkad wan taddant alwaqqan wiyyad wi n      lan n  ddabaratan n  ggaz  n mutag.

 s m  n taddant yamos: asawad alwaq kul, as mmukti d as sk r n awa wur niga. Tolas, d ff r igi n  ddabaratan n  ggaz  n mutag, kundaba      lan.

     lan amos n deran wi maqqorn n da   ddabaratan n  ggaz  n mutag.

Y hur ad itawad n      lan fel as taddant ti sasaggu ad itawaknu iya adan.

Tolas kuma im l alkad n aj r b wan awatay wan      lan n  ddabaratan n  ggaz  n mutag.

 s m n aj r b yamos: az mm zl y n away tawagraw n wa n cicit d awas itiwagga a igid. Ad  tiwiss n away tawagraw n  d  imuyutar. y hur  ma yalan ad ibdid n fel ad iniy n kul – nas n      lan: asawad, as mm kti ket nas n kuma mag n fasawa.

Alwaq ma wa a za yajarrab      l?

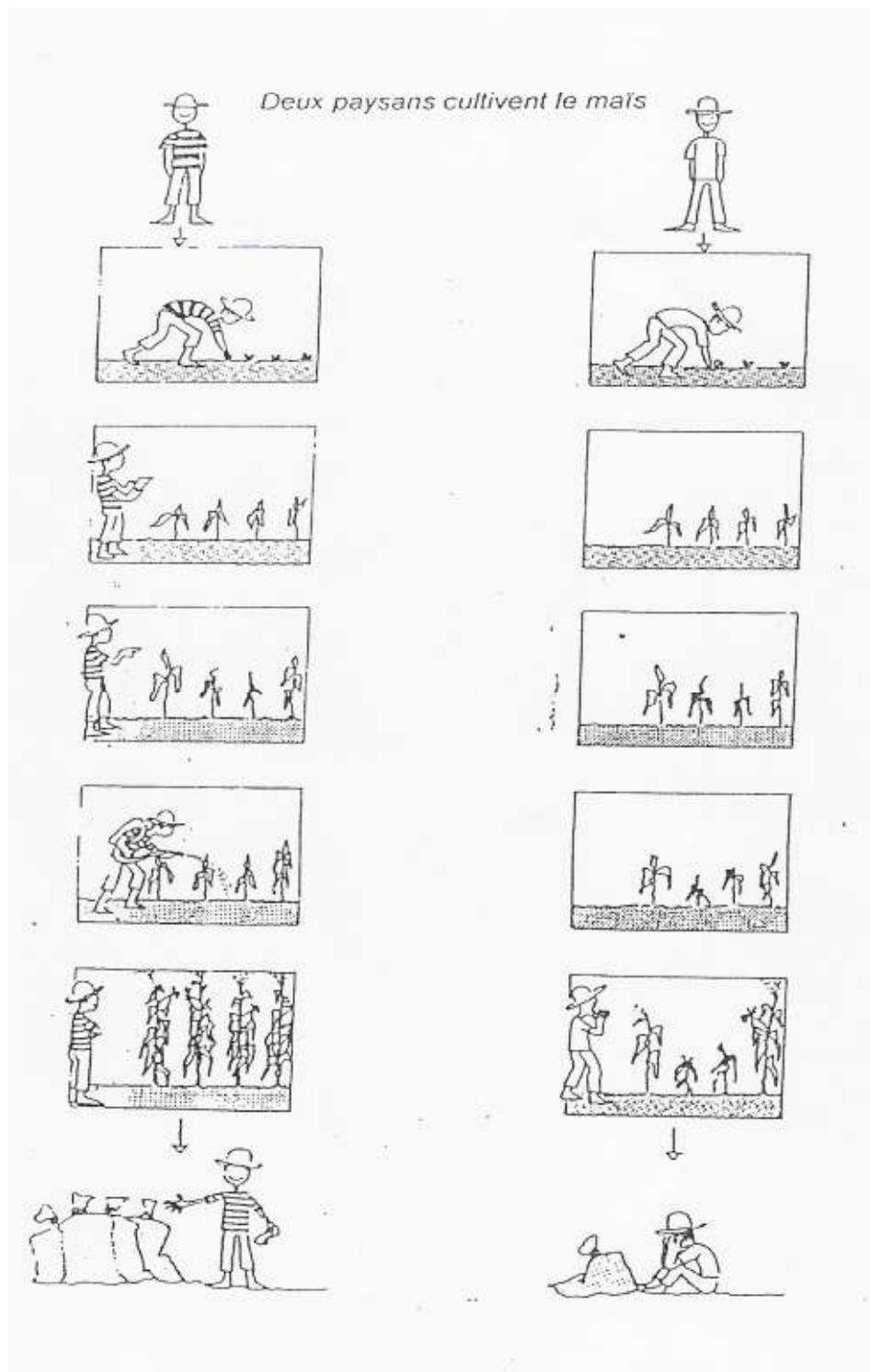
- Garegare n awatay (aj r b wan ger      l me  wan 6 cilila);
- A arad n awatay;
- As igraw n tamayata t d y      l.

Ɖlmisal n alkaɗ wan taddant n ăɗɗabaratan n ăggaz ɛn mutag

Ɖššəyɛlan	Taggayt n Ɖššəyɛlan wi n itawasabɗadnɛn.	alwaq	ijil ɛn taddant	Ɖššəyɛl wa yɛgɛn ɗay tallit.	Ɖššəyɛl wa wur niga	Aytedum wud dɛmmar Ɖššəyɛl		šimuyutar	ašiti n awal
						medan	tidoden		
ilalan n agayak (amasa, tamaqqost, amagal ɛn kɛnkaran).	1. izanzan	Janbiye ɛɗ febriye cɛn 2008	30 ɗay janbiye 2008	Azinzi n amasa	Azinzi n tamaqqost ɛɗ miglan ɛn kɛnkaran	6	0	Imaglan wur cillen ɗay ussuk.	Agmiyăt isalan n ussuk was ad ituwugruw amagal, tolas ta saglɛm iyyan.
	2. Adakal	Janbiye 2008	28 ɗay janbiye 2008	Adakal n amasa	wur cilla wala	6	0	wur cilla wala	Ɖššəyɛlan igɛn.
	3. Addan	Janbiye 2008	30 ɗay janbiye 2008	Addan wa yigan	wur cilla wala	1	0	Wur cilla wala	Ɖššəyɛlan igɛn 100 fel 100 ɗay alwaq.

Ƨlməsal n alkaɗ wan ajərrəb wan awatay n Ƨššəɣəlan n əɗɗabaratan n əggaɗ n mutag.

Taggayen	N°	alwaq	Ƨššəɣəlan wi n za agin	Taggayan n Ƨššəɣəlan wi n itawagganin	Azrəf was iga əššəɣəl			away tawahakkan wa n ilalan n Ƨššəɣəl.	cimizyen	Ašiti n awal
					Was tiga masnat	waygan	temazayt			
	1	Jiyye əd ut 2008	Adiši n eškan= - mangrotan 13 - lemutan 12 -25 n awanan	azənzi n : . mangrotan 5 . lemutan 3 . n awanan 8 Anabal n eškan	1500F 3600F 12500F - -	15000F 900F 4000F		Kel daggan ɣas ad dasən anabal. Ƨɗɗukud (10000F)	Mangrotan 8 Lemutan 9	Imuzaran igən Ƨššəɣəl nasən
Taggayt n iket					20000F	6400F	13600F			
	2									
Taggayt n iket					19750F	-	19750F			
iket					197500F	183900F	13600F	(150000F)		
Iket kul					217250F	183900F	33350F			

ŠaŠŠelan wan 6

Source: "Pour une pédagogie de l'autopromotion communautaire". Nouvelle édition pour les animateurs villageois. GRAAP – DP : 785 Bobodioulasso Burkina, janvier 1992.